

SÄKENIÄ

Sosialistinen kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: YRJÖ HALONEN

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Kansanvalistustyö Venäjällä

Työväenvallan lujittumiselle on mitä tärkeintä laajojen joukkojen tietoisuus. Senvuoksi Venäjän työlläisten tavallassa on, kaikista muista suurista voimia kysyvistä välttämättömistä toimista huolimatta, kyetty antamaan suurta huomiota valistustyölle.

Opetusjärjestelmä on kokonaan vallankumouksellistutettu. Koululaitoksen uudistamisesta antaa valaisevan kuvan opetuskomisarion Lepeshinskyn raportti, joka esitettiin opettaja-internationalistien ensimmäisessä yleisvenäläisessä kongressissa, kesäkuun 2 päivänä, 1918, siis noin 8 kk. senjälkeen kun työväenvalta nousi. Siinä lausutaan m. m.:

“On tullut tavaksi syyttää uutta hallitusta välinpitämättömyydestä entisiä sivistysarvoja kohtaan, ja etenkin koulujen tuhoamisesta. Tällainen syytös on aivan väärä. Sikäli kuin koulut edustavat väärää periaatteita, sellaisia jotka synnyttävät etuoikeuksia ja on porvariluokkien palvelija, sikäli sitä on hävitetty. Sellainen järjestelmä oli väline tukahuttamaan joukkojen tietoisuutta ja se teki lapsista ruumiillisesti ja henkisesti vajanaisia. Tämän vanhan koulujärjestelmän tuhoutumista ei aiheuttanut jokin yksilöitten ryhmä, vaan itse elämän alkeellinen voima, koska tällainen koulujärjestelmä oli erotamaton osa koko vanhasta yhteiskuntarakenteesta. Historia valmisti tietä sellaiselle tuhoamiselle ja se on tullut

nykyisen vallankumousaikakauden painokkaaksi välttämättömyydeksi.

Ei kuitenkaan riitä ottaa huomioon ainoastaan tätä itsestääntapahtuvaa hävittämistä. Yhteiskunnan vallankumouksellisten luokkien, erikoisesti niitten korkeimpien asteitten, niitten johtavien ainesten, on saatettava tähän kehitykseen ennenkaikkea määätty järjestelmä, systeemi. Ensiksi tarvitaan leikkaus poistamaan menneisyyden kaikki hyödyttömät jäännökset, mutta on myös aikaansaattava luovaa työtä, vaikkakin se ehkä välttämättömyyden pakosta on hidasta ja alussa varovaista.

Koulu on lakannut olemasta riistäjäluokan kädessä olevana keinona; kansan voiton kautta siitä on todella tullut kansan koulu. Ja nyt opetusasiointen kansankomisario tekee pontevasti työtä saattaakseen sen kansan hallituksen — soviettlorgaanien käsiin.

Koulu ei enää tarvitse opettajia, jotka ovat vain viranhaltijoita, opettajia, joita nimitetään ylhäältäpäin, opettajia, jotka ovat eristetyt kansasta. Opetusvirastomme painostaakin juuri tätä puolta ja ehdottaa otettavaksi käytäntöön sen periaatteen, että itse väestön valitsemat paikalliset organit valitsevat opettajat.

Koulu on lakannut olemasta etuoikeuksien antaja kaikissa muissa subteissa paitsi sivistyksessä ja tietoisuudessa. Opetusvirasto tämän johdosta on ryhtynyt pikaisiin toimenpiteisiin kaikkien

diplomien ja todistusten poistamiseksi, jotka antoivat kaikenlaisia etuoikeuksia henkilöille, jotka olivat suorittaneet jonkun määrätyn kurssin yliopistoissa.

Vanha järjestelmä ei ollut opetuksen väline, vaan kansan ajattelukyvyn kahlehtija. Vallankumous on poispyyhkäissyt tämän koulujärjestelmän. Hallituksen toiminta on esiintuonut uusia tehtäviä koululle. Opetusvirastomme opetusjärjestelmän keskuksena, ryhtyi ensimmäiseksi vapauttamaan koulua kirkon vaikutuksesta ja ympäristöstä — ryhtyi erottamaan koulua kirkosta.

Nämä ensimmäiset askeleet ovat vain työn alkua. Edessämme on vielä suuremman ja pitkäaikaisen järj. työn tie ennenkuin lopullisesti saadaan kansalle koululaitos, jota he tarvitsevat rakentaakseen elämänsä uusille perusteille, jota he tarvitsevat tänä köyhällistön kansainvälisen taistelun aikana sosialismin puolesta.

Pitäen tätä tehtävää mielessään, opetusvirasto kehotti oppineita ja tottuneita yksilöitä, opetusasioihin tottuneita henkilöitä, y. m. ottamaan osaa tähän työhön. Opetusasioitten kansankomisariaatti avasi ovensa selkoselälleen kaikille, jotka halusivat auttaa ja kykenivät auttamaan. Jotakin on jo tehty tällä alalla. Äskettäin perustettiin opetusasioitten Kansankomisariaatin yhteyteen opetusasioitten neuvontakomitea, joka puolestaan jaettiin useihin alakomiteihin, jotka suorittivat valmistavaa työtä koulureformien puolesta ja vähitellen esittivät tehtäviä, joiden ratkaiseminen määrää meidän koulujärjestelmämme toiminnan olemuksen.

Meidän käsityksemme koulusta on sellainen, että uskonnolliset menot ja uskonnon opetus on täydellisesti poistettava. Toiseksi, kansan yleinen opetus täytyy olla pakollista ja kaikkien saavutettavissa, katsomatta sukupuoleen tai yhteiskunnalliseen asemaan; sen täytyy olla koulun, jossa kaikki, kuten kirjat, oppivälineet, y. m. ovat vapaita; ja, lopuksi, me pidämme uut-ta koulua työn ja opin yhtymänä.

Uuden koulun perusteet voidaan tul-kita seuraavasti:

1. Tuottavan työn ja akademisen ohjauksen aikainen yhteensovittaminen on mitä voimakkain ase nykyaikaisen

yhteiskunnan uudelleen rakentamises-sa.

2. Nykyisen tuotantoasteen teknil-liset vaatimukset tarvitsevat yksilön yleistä kaikinpuolista kehittymistä, yksilöä joka kykenee työhön ja omaa samalla eri teollisuushaarojen polytek-nillistä tietoa. Senvuoksi yleisen tie-dekoulun täytyy saada polyteknillisen koulun luonteeseen, toisin sanoen opetus-ta johon sisältyy sekä tiede että kaik-kien ammattien ja teollisuuksien vaa-timien tietojen tuntemus. Jonkun eri-koishaaran yksinomaisen tutkiminen on sensijaan yleisen tiedekoulun ulko-puolella ja ovat korkeimpien koulujen tehtäviä.

3. Ruumiillisen työn on muodos-tettava eroamattoman osan kouluelä-mästä; kaikkien koululasten täytyy ot-taa osaa luovaan työhön. Tällaisen työn hyödylliset tulokset on saatettava oppilaitten ymmärrettäväksi. Sitä var-ten on pyrittävä saamaan oppilaat joko suorittamaan hyödyllisiä käyttöesineitä (etupäässä vastaamaan jonkun eri-kolsen koulun omia tarpeita), tai on aikaansaattava luovaa työtä, jonka tar-koituksena on aineellisten etujen aikaansaaminen, kuten esim. huolehtimi-nen puhtaudesta, kouluelämän tervey-dellisen puolen valvonta jne.

4. Koulusta tulee tuotantokom-muuni, s. o. sekä tuottava että kulut-tava laitos, perustuen seuraaville las-ten yhteiskunnallisen opetuksen joh-taville perusteille:

a) koulun itsehallinto ja joukko-it-semäärääminen henkisen ja ruumiil-lisen toiminnan alalla;

b) lasten kaikkien tarpeitten täyttä-minen lasten itsensä kautta;

c) yhteiskunnallisen henkisen työn järjestäminen (tieteellisiä yhdistyksiä, yhteistyö jne.)

5. Koulun täytyy antaa täydellises-ti vapaa kehittyminen lapsen luomisky-kyisten voimien kehittymiselle. Tä-män vuoksi lasta on kasvatettava sel-laisessa ympäristössä, mikä on otollinen lapsen henkisille ja ruumiillisille ky-vyille, ympäristö on järjestettävä mah-dollisimman sopusuhtaisesti lapsen ruumiin ja mielen kehityksen kanssa. Välttämättömät ensimmäiset vaatimukset tällä alalla ovat:

a) Lasten omatahtoinen utteruus kouluelämän eri aloilla, heidän itsenäisyytensä ja aloiteoikeutensa työn aikana ja heidän itseluottamuksensa jokapäiväisen elämän eri tehtävissä;

b) sellaisen opetusjärjestelmän kehittäminen, mikä edistää lapsen luomiskykyä;

c) taiteellinen toiminta lapsen esteettisen kehityksen aikaansaamiseksi.

6. Lapsen kasvattamisen menettelytavat ja opetuksellinen harjoittaminen muuttavat muotoaan sikäli kun koululle ilmaantuu uusia tehtäviä. Lasten opetuksessa on pääasiassa otettava huomioon se, että lapsesta kehitetään elävä ihminen, yhteiskunnallinen eläjä ja yhteiskunnallisen työn ymmärtäjä, ensiksi nykyaikaisen työn, sitten menneen historian työn, ja lopuksi työläisten tehtävät tulevaisuudessa. Täytyy olla elimellinen yhteys koulun opetuksellisen henkisen työn ja tuottavan työn ääniksen välillä. Opetuksellista harjoittelua on suoritettava sielutieteen, luonnontieteen ja opetustieteen viimeisten saavutusten mukaan, ja erikoisesti menemällä tunnetusta tuntemattomaan, tosi-peräisestä aistiperäiseen.

Minun mielestäni kansan on saatava lajiteltua tietoa, ja tämä saavutetaan vain siten, että lapsi kiinnitetään kouluun huomattavan pitkäksi ajaksi. On välttämätöntä luoda sellaiset olosuhteet, jotka sallivat sen, että kouluissa olevien lasten enemmistö voidaan pakottaa pitkäaikaiseen opetukseen. Pakollisia kouluja on monissa maissa, miksei siis myös Venäjällä.

Me emme saa pelätä kouluista ja opettajista tulevan puutetta; me vähitellen otamme käytäntöön laajakantoisen opetuskurssin ja joudutamme opettajajoukkojen kasvamista.

Kaikki henkilöt, jotka ovat tälle asialle myötätuntoisia, on hankittava palvelukseemme; meidän on myöskin laajakantoisesti selostettava suunnitelmiämme, ja tätä tarkotusta varten me alamme julaista koululaitoksen reformia koskevaa tiedonantolehtiä. Näitä tiedonantolehtiä me levitämme vapaasti ympäri Venäjän. Mutta ennenkaikkea se mitä me eniten tarvitsemme ei ole vain sana-propagandaa, vaan tekoja. Senvuoksi opetusasioitten Kan-

sankomisariaatti järjestää mallikouluja. On erheellistä otaksua täällä keskustassa olevan pyrkimyksen aikaansaada käytäntöön byrookraattisia menettelytapoja koulujen hallinnossa. Me emme halua mitään pakottaa kansaan, ja kun me teemme jonkun suunnitelman, niin se tapahtuu pääasiallisesti senvuoksi, että väestö itse, paikallisten järjestöjensä kautta, vaatii meiltä yleisiä suunnitelmia ja ohjeita."

Uusi opetusjärjestelmä.

Ylläolevassa raportissa ilmaantuu uuden opetusjärjestelmän pääperusteet. Senjälkeen ovat opetusolot kehittyneet voimakkaasti. Uusia kouluja on perustettu huomattava määrä. Yliopistoja perustettu. M. m. maailman ensimmäinen sosialistinen yliopisto, josta kerrottiin Säkenien helmikuun numeron katsauksissa. Samoin Pietarissa on perustettu uusi työväen yliopisto korkeampaa opetusta varten.

Työväen tasavallan uusi opetusjärjestelmä on uusien yhteiskuntasuhteiden orgaaninen, elimellinen tuote, yhteiskuntasuhteitten, joiden vallitessa voitokkaan köyhällistön ja köyhien talonpoikien tehtävänä on murskata porvariston sitkeä vastarinta ja koko elämän uudelleen rakentaminen sosialistisille perusteille.

Kansanopetukseen liittyvä koko mekenismi on jotain aivan uutta, ennen tuntematonta ja uuden hengen elähtämää. Sen johtavana koneena on valtion opetuskomissioni.

Valtion opetuskomissioni on tavallaan koko Venäjää käsittävä koulukomitea. Siihen kuuluu edustajia yleisvenäläisestä toimeenpaneavasta komiteasta ja työväen hallituksesta eli Kansankomisarioitten neuvostosta. Sen lisäksi kuuluu siihen edustajia seuraavista orgaaneista:

Ammattijärjestöjen keskuskomitea.

Työväen osuustoiminnallisten järjestöjen keskuskomitea.

Stivistsriennollisten järjestöjen keskuskomitea.

Opettajien unio.

Eri kansallisuuksien komisariaatti.

Korkein kansantalousneuvosto.

Tällainen johtavien työlaitosten ko-

koomus takaa täydellisen ja monipuolisen yhteyden kaikkien yleisvenäläisten järjestöjen kanssa, jotka harrastavat yleisen opetuksen kehittämistä ja levittämistä.

Ennen kaikkea on huomattavana erona entisen ja nykyisen opetusjärjestelmän välillä se, että opetus ei ole ylhäältäpäin pakotettua, vaan nousee itse joukkojen vaatimuksesta ja tarpeista. Paikalliset organit eivät ole ylhäältäpäin nimitettyjä eikä ylhäältäpäin valittuja, vaan ovat ne paikallisen profetaarisen parlamentin — sovietin — toimeenpanevan organin elimellisiä osia. Tämän laajan koneiston ylin johto taas nojaantuu kaikkien paikallisten organien toimintaan.

Paikallisen yleisen opetuksen sovietti on puolestaan kansan johtojen järjestö heidän oman sivistystasonsa ja opetuksen kehittämiseksi. Yleisen opetuksen sovietit saattavat joukot itse toimimaan edukseen ja senkautta ne muodostavat voimakkaan tekijän sivistystason kohottamisessa.

Paikallisen yleisen opetuksen sovietin eli neuvoston valitsemiseen ottaa osaa samat tekijät kuin varsinaisen sovietinkin valitsemiseen. Senlläksä ottaa valitsemiseen osaa paikallisten koulujen opettajat ja oppilaat. Yleisen opetuksen sovietti ei enää ole poliittisena tekijänä, vaan ainoastaan opetusasioita hoitavana laitoksena.

Ja mikä tärkeintä, opetus ei muodostu pakko-opetuksiksi, vaan kansan omasta aloitteesta, sen omien laitosten ohjaamiksi itse-opetuksiksi.

Lasten siirtolaita.

Tsarskojen Selon ent. komeaan keisarilliseen palatsiin on perustettu lasten mallikoulu. Siellä tutkitaan parhaita opetustapoja sekä tieteeseen että lasten kannalta katsoen. Näistä tuloksista annetaan säännöllisesti raportteja opetusvirastoon. Sieltä toimitetaan niitä edelleen toisille kouluille neuvonantoina. Kalkki muutkin koulut antavat taas puolestaan raportteja kokemuksistaan. Siten saadaan selville eri tahoilla maata saaduista kokemuksista ja niinmuodoin uusi koulujärjestelmä saadaan yhä täydellisemmäksi ja täydellisemmäksi.

Kesän ajaksi hommataan lapsille kesäsiirtolaita. Viime kesänä toimi tällainen m. m. Nishni-Novgorodin kuvernementissä. Pätevien naisopettajien johdolla siellä lapset saivat olla koko kesän. He saivat itse hallita asioitaan. Välistä opiskeltiin, toisinaan oltiin maanviljelys- y. m. töissä.

Näitä tällaisia puuhia tulee tulevaisuudessa laajennettaviksi. Senkautta lapsiin pienestä lähtien kiteytetään yhteiskunnallisen elämän kaikki eri puolet. Ne ymmärtävät niitä ja vanhemmiksi tultuaan kykenevät pätevästi ottamaan niihin osaa suuremmassakin mittakaavassa.

Lasten ravitseminen kouluissa.

Venäjän työväenhallituksen langaton sähkölennätinlaitos sähköttää tammik. 30 päivänä Moskovasta, että nyt ollaan päästy koulu-uudistusten alalla jo niin pitkälle, että kouluissa annetaan lapsille lämmin ateria. Nykyinen elintarvepuola tietenkin suuresti haittaa tämän yleistyttämistä. Kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin on kuitenkin jo ryhdytty, jotta kaikissa Venäjän kouluissa lapset saisivat aamuisin lämpimän aterian.

Vapaa postinkulku.

Työväenhallitus käsittää mitä suuremmaksi eduksi sen, että eri paikkakuntien työläiset ovat mitä vilkkaimmassa vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Senvuoksi on kaikki noin uusin painavat kirjeet postivapaita. Tämä luonnollisestikin vilkastuttaa kirjeenvaihtoa eri paikkakuntien välillä ja siten kehittää yhteistoimintaa myös tämänkin kautta.

Ulkomaalaisille työläisillekin on huomautettu, että kaikki Venäjälle tulevat noin uusin painavat kirjeet toimitetaan asianomaisille perille ilman postimerkkejä.

Lasten terveysolot.

Kesäkuun 19 päivänä, 1918, pidettiin Moskovassa lääketieteellis-terveys-hoidollinen kongressi. Siellä keskusteltiin koulu-terveyslautakuntain raportin johdosta. Tämän osaston toi-

mena on huolehtia lasten terveydestä ja suojella kouluja keuhkotaudista, y. m. taudista.

Ennen työväenvaltaa ei lasten terveysoloista huolehdittu sanottavasti. Tätä nykyä koulu-terveyslautakunta huolehtii valistustyön levittämisestä lasten keskuuteen sellaisista kysymyksistä kuin lasten ruumiillisesta terveydestä ja sellaisten olosuhteitten poistamisesta kouluista, jotka voisivat olla vaarallisia lasten terveydelle.

Korkeampi opetuskin vapaata.

Tätä asiaa koskeva laki kuuluu seuraavasti:

1) Jokainen henkilö, katsomatta kansalaisuuteen tai sukupolveen, joka on saavuttanut 16 ikävuoden, voidaan ottaa korkeampien koululaitosten oppilaiksi ilman että heidän tarvitsee esittää minkäänlaisia pääsytodistuksia tai diplomeita siitä, että he ovat suorittaneet aikaisemmin jonkun toisen koulun oppikurssin.

2) Täten kielletään korkeimpia oppikouluja vaatimasta keneltäkään sisäänpääsyehdoksi minkäänlaisia todistuksia, paitsi henkilöllisyystodistuksia.

3) Kaikki tasavallan koululaitokset, toukokuun 27 päivän 1918 lain mukaan ovat kaikille vapaita, sukupuoleen katsomatta. Kaikki henkilöt, jotka toimivat toisin, joutuvat vastamaan vallankumousoikeuteen.

4) Tähänmennessä kouluihin ent. koulutodistusten perusteella päässeet oppilaat menettävät etuoikeutensa, joka perustuu vain näihin todistuksiin. Uudet sisäänpääsytodistukset tapahtuvat tasavallan korkeinla kouluja koskevien yleisten määrittelyjen perusteella ja nämä määräykset julaistaan viimeistään syyskuun 1 päivänä, 1918.

5) Täten poistetaan lukukausimaksut kaikista Venäjän sosialistisen neuvostotasavallan korkeimmista koululaitoksista Vuoden 1918—1919 lukuvuoden ensimmäiseltä puoliskolta jo maksetut lukukausimaksut on suoritettava takasin.

Kansankomisarioitten Neuvoston puheenjohtaja V. Ulianov (Lenin).

Virkaatekevä opetusasioitten Kansankomisario, Pekrovsky.

Kansankomisarioitten Neuvoston pääsihteeri, V. Bonch-Bruevich.

Neuvoston sihteeri, N. Gorbunov.

Taide kansanvalituksen palveluksessa.

Hämmästyttävän laajakantoista huomiota on nyt jo ehditty antaa myös taiteelle. Taiteen eri haaroja varten on toimimassa erikoiskomiteoita, jotka tekevät parastaan näissä toimissa.

Venäjän taidepuolta käsitellään Sänen seuraavassa numerossa.

